

**ДІЯЛЬНІСТЬ ПУБЛІЧНО-ВЛАДНИХ СУБ'ЄКТІВ ЩОДО
НАКОПИЧЕННЯ, ОБРОБКИ І ЗБЕРІГАННЯ ІНФОРМАЦІЇ
ЯК ФАКТОР ЗАСТОСУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ
В НАУЦІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА**

Соломаха Артем Григорович

кандидат юридичних наук, адвокат

Загальні дослідження математичних методів, що використовуються наукою адміністративного права, здійснювалися такими вченими як В. Авер'янов, Т. Коломоєць, В. Колпаков, О. Миколенко, В. Ортинський, С. Пономарьов та ін.

Разом з тим, через призму математичних підходів і засад піддаються дослідженню не всі об'єкти науки адміністративного права, адже вони характеризуються змістовною складністю, яка розкривається виключно шляхом використання інших «традиційних» для юридичної науки методів пізнання. А тому доводиться констатувати, що використання математичних методів в дослідженнях адміністративно-правових явищ є, по-перше, обмеженим, по-друге, залежним від взаємодії із іншими «традиційними» методами пізнання. Ці обмеження та критерії використання математичних методів в дослідженнях адміністративно-правових явищ скудно висвітлюються в спеціальній літературі, що і є, на нашу думку, однією із основних проблем сучасної адміністративної науки – методи наукового пізнання адміністративно-правових явищ та методологія науки адміністративного права, згідно із доктриною адміністративного права, «випадають» із об'єкту і предмету науки адміністративного права. А тому досліджуються в теорії держави та права і філософії права у відриві від специфіки адміністративного права як галузі національного права та галузевої юридичної науки.

В українському суспільстві формуються умови для більш широкого використання математичних методів під час проведення досліджень адміністративно-правових явищ. І цей процес не є випадковим, втім про фактори, що його обумовлюють, поговоримо пізніше.

Сучасна правотворча діяльність іноді не може обійтись без математичних формул, які допомагають забезпечити прозорість, об'єктивність, неупередженість і законність в адміністративних процедурах та адміністративному судочинстві. Наприклад, Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затверджене рішенням ВККС від 2016 року [7],

перенасичена формулами підрахунку балів за письмове та практичне завдання, що породило чисельні скарги від учасників кваліфікаційної процедури в адрес дій і рішень ВККС у 2014 – 2018 роках. Наприклад, пункт 8 Глави 6 Розділу II Положення закріплює: «Оцінка інших показників критеріїв встановлюється шляхом виведення середнього арифметичного на підставі оцінок кожного члена Комісії, який брав участь у співбесіді під час кваліфікаційного оцінювання» [1].

Правозастосовна діяльність, особливо юрисдикційна, також широко використовує математичні методи при визначенні об'ємів розповсюдження того чи іншого виду адміністративних правопорушень у суспільстві [2].

Отже використання математичних методів, по-перше, використовується в наукових дослідженнях, в правотворчій і правозастосовній діяльності, по-друге, є предметом адміністративно-правових досліджень (наприклад, авторські концепції ефективності діяльності, визначені у відповідних формулах, формули підрахунків результатів конкурсних комісій, графіки росту чи зменшення адміністративних правопорушень і ін.). Втім, застосування математичних методів в науці адміністративного права обумовлено низкою факторів, серед особливе місце посідає наступний – діяльність органів публічного адміністрування (органів та посадових осіб виконавчої влади і місцевого самоврядування), а також інших публічно-владних суб'єктів адміністративного права (Президента України, СБУ, прокуратури і ін.) завжди пов'язана із накопиченням, обробкою і зберіганням різного роду інформації. Наприклад, Закон України «Про інформацію» класифікує за змістом таку інформацію на: екологічну, податкову, правову, статистичну, соціологічну і ін. [3, ст. 10].

Розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій в усьому світі сприяли тому, що велика кількість цієї інформації накопичується, зберігається і обробляється в публічно-владних суб'єктах в автоматизованому режимі. Переробка цієї інформації потребує застосування математичних методів, розробки спеціальних алгоритмів та програм її аналізу. За останні роки було написано чимало наукових праць, які розкривають сутність та результат впровадження у діяльність публічно-владних суб'єктів інформаційно-телекомунікаційних технологій [4; 5]. Наприклад, О.О. Берназюк стосовно змісту своєї наукової праці зазначає: «У процесі визначення перспективних напрямів подальшого розвитку цифрових технологій у праві, а також розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства було застосовано метод правового моделювання» [5, с. 4].

Тобто об'єктивним чинником, який стимулює застосування математичних методів в адміністративно-правових дослідженнях, є

впровадження у діяльність суб'єктів публічного управління інформаційно-комунікаційних технологій, а також створення автоматизованих систем управління в органах державної влади та місцевого самоврядування.

В даному випадку основними завданнями адміністративно-правових досліджень стають: аналіз досконалості і ефективності використання інформаційно-комунікаційних технологій та існуючих автоматизованих обробок облікових даних в публічно-владних органах; розробка теоретичних принципів вдосконалення існуючих та впровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій і автоматизованих систем обліку, аналізу та пошуку статистичної правової інформації в органах державної влади та місцевого самоврядування і ін.

Література:

1. Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення: додаток до рішення ВККС від 03.13.2016 р. № № 143/зп-16. URL: https://old.vkksu.gov.ua/userfiles/doc/poriadok_ta_metod.pdf

2. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2020 році. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2020/npu-zvit-2020.pdf>

3. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650.

4. Бакугін Є.І. Адміністративно-правове регулювання використання технічних засобів фіксації правопорушень: дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2021. 252 с.

5. Берназюк О.О. Цифрові технології у праві: тенденції та перспективи розвитку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Ужгород, 2021. 34 с.